

1. Sammanfattning

Historik

Sedan flottan år 1640 flyttat till Skeppsholmen kunde Amiralitetskollegiet tio år senare flytta in i ett eget hus. Kollegiet, som grundats 1634 var ett statligt verk med ansvar för flottans militära och ekonomiska ledning. Amiralitetshuset låg väl synligt på en höjd invid Stockholms dåtida hamn. Byggnaden, som till idag endast finns bevarad på samtida vyer, hade fasader i tysk-nederländsk stil och hög takresning med svängda gavlar och flöjlar. Bevarad till idag är 1600-talets portalomfattning, som kröns av riksvapnet buret av två lejon. Sedan flottan flyttats till Karlskrona användes byggnaden för statens olika behov som inkvartering av sjuka båtsmän från Norrland på hemväg från Karlskrona, sjukhus för kungens livgarde och förvaring av arkivhandlingar. Nicodemus Tessin d.y. anlätades för att 1705-06 utföra nödvändiga reparationer, som innebar att den höga gavlarna revs och att taket sänktes och ersattes av ett mansardtak. Fönsteröppningarna minskades så att byggnaden fick magasinsskäraktar. På 1750-talet byggdes en fjärdedel om till sädesmagasin med fyra välvda murade brunnar - silon.

Då flottan åter etablerade sig på Skeppsholmen från 1715 uppstod så småningom behov av förläggningar. En del av Amiralitetshuset byggdes 1794 om till kasern. På 1820-talet var det åter aktuellt att genomföra en ombyggnad och flera förslag upprättades av flottstationens arkitekt Fredrik Blom. Först 1843 godkändes hans förslag och ombyggnaden startade. Viceamiralen, som var inspirerad av myten att kasernen en gång varit Johan III:s lusthus beställde på eget initiativ ett nytt förslag till fasadgestaltning i nederländsk stil. Detta förslag godkändes och till idag bevaras denna romantiska exteriör med fyra hörntorn. Planlösningen karaktäriseras av mindre rum för kontor, kök och bespisning på bottenvåningen samt bostäder om 1 rum och kök för underofficerare på andra våningsplanet och stora rum för förläggning i de två övre våningarna. På 1940-talet indelades förläggningssrummen i mindre rum, vilka bevarats i dagens planlösning.

Sedan 1950-talet har Amiralitetshuset byggts om två gånger för kontorsändamål.

Kulturhistorisk värdebeskrivning

Genom sitt läge invid Stockholms centrala vattenrum och sin romantiska gestaltning utgör Amiralitetshuset dels en symbolbyggnad för stormaktstiden och flottan dels ett viktigt landmärke i huvudstadens historiska stadsbild. Det är också örlogsstationens äldsta bevarade byggnad.

Nuvarande fasadgestaltning och planlösning är i stort bevarad såsom den ritades av Fredrik Blom, en av de främsta svenska arkitekterna under 1800-talets första hälft. Som flottstationens arkitekt ritade Blom Amiralitetshuset, Skeppsholmskyrkan och Kastellet, som utgör viktiga byggnader från flottans tid på Skeppsholmen.

Målsättning

Amiralitetshuset som symbolbyggnad för flottan bör fortsatt vara väl synlig i Stockholms stadsbild.

Fredrik Bloms planlösning ska bevaras och kan i vissa delar ytterligare förstärkas. Ett långsiktigt mål bör vara att på de två övre våningsplanen riva 1900-talets mellanväggar och återställa kasernrummens ursprungliga rumsvolymer.

Bloms färgsättning och detaljutformning ska i fortsättning utgöra utgångspunkt för behandlingen av fasaderna. Målningskikt på äldre fasadputs bör vid tillfälle undersökas av konservator för att utreda om fasaderna efter Bloms nygestaltning liksom på fotografier från 1920-talet var målade som tegelmurverk.